

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 56/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka (sudca spravodajca), sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka 20. apríla 2016 prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obe bytom [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], ktorých zastupuje advokát JUDr. Eduard Andrašovič, Lermontovova 928/14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 131/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 131/2009 porušené boli.

2. Okresnému súdu Levice v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 131/2009 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie spolu v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Levice povinný zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Levice je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 355,73 € na účet ich právneho zástupcu JUDr. Eduarda Andrašoviča do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2015 doručená s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovatelia“) na prietahy v označenom konaní pred Okresným súdom Levice (ďalej len „okresný súd“) začatom 13. mája 2009, ktoré nie je právoplatne skončené. S'ťažovatelia žiadali vysloviť porušenie v záhlaví označených práv, priznať im finančné zadost'učinenie vo výške 3 000 € a trovy konania v sume 355,73 €.

2. Po prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie sa na základe žiadosti ústavného súdu písomne vyjadrili účastníci konania. Za okresný súd jeho predseda listom z 8. apríla 2016 urobil súhrn procesných úkonov konajúcich sudcov od 13. mája 2009 až po ostatný pokyn 18. marca 2016, keď sudkyňa dala pokyn kancelárii na predloženie spisu vyššej súdnej úradníčke na prípravu rozhodnutia o zrušení uznesenia a zamietnutia návrhu na zloženie preddavku podľa § 141a Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Dodal, že ide o skutkovo a právne zložitejšiu vec, takže existujúce prietahy v konaní sú čiastočne

objektívneho charakteru; súhlasil, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Rovnako sa vyjadril aj právny zástupca sťažovateľov.

3. Vzhľadom na extrémnu dĺžku kompenzačného konania [porovnaj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), JUPITER Sk v. Slovenská republika, č. 12800/13] ústavný súd nepovažoval za potrebné podrobne sa oboznámiť s obsahom spisu a ani dôsledne neskúmal jednotlivé obdobia nečinnosti okresného súdu, pretože ani právne či skutkovo sebanáročnejší spor o náhradu škody voči štátu nesmie trvať v právnom štáte takú dlhú dobu, v akej sa vec nachádza na okresnom súde (takmer 7 rokov) a ešte stále v nerozhodnutom stave.

4. Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna, resp. zmätočná činnosť okresného súdu zapríčiňuje porušenie ústavou zaručené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru), ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia obrátili na súd, aby o ich veci rozhodol.

5. Prietahy v konaní nemožno ospravedlniť ani všeobecne známou preťaženosťou sudcov – ktorú si inak spôsobujú sami svojou nesústredenou činnosťou a zbytočným množstvom neefektívnych procesných úkonov (ako v tomto prípade) – pretože je vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby jeho princípy, zakotvené v ústave a v dohovore, boli rešpektované. Preto prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu sťažovateľov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe.

6. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že iným zásahom boli porušené práva alebo slobody sťažovateľov podľa odseku 1 (výrok 1).

Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal bez zbytočných priet'ahov aj vtedy, ak to s'ťažovatelia nežiadali (výrok 2).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

7. Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadost'účinenia. Pri určení výšky primeraného finančného zadost'účinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESĽP, ktorý spravodlivé finančné zadost'účinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Vzhľadom na skutočnosti už uvedené ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € s'ťažovateľom za primerané finančné zadost'účinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

8. Ústavný súd priznal s'ťažovateľom (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu ich právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu, v celkovej sume 355,73 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľov ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol s'ťažovateľom nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie s'ťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 296,44 € vrátane režijného paušálu, spolu s úhradou DPH vo výške 59,29 €. Spolu je to 355,73 €. Túto sumu zaplatí okresný súd

na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 ods. 1 OSP).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Košiciach 20. apríla 2016